

Ränta på ränta

05.06.2023

"Money makes money. And the money that money makes, makes even more money."

Den långa perioden med låga och till och med negativa räntor och förväntad avkastning på ränteplaceringar är nu över, åtminstone för tillfället. Räntehöjningen och åtstramningen av de finansiella förhållandena som skedde under 2022 till följd av den kraftigt ökade inflationen var den snabbaste och mest aggressiva på flera decennier. På grund av ränteuppgången var avkastningen för nästan alla tillgångsslag klart negativ 2022. Positiva nominella och reala räntor är dock även bra för både marknadsmekanismens funktion och prisbildningen, och därmed för ekonomin som helhet.

En positiv diskonteringsränta, det vill säga den ränta till vilken framtida avkastning värderas idag, gör att den relativa värderingen av investeringarna återigen blir rimlig. För investerare och sparare innebär de räntebärande tillgångarnas högre räntor en mycket bättre avkastning än tidigare, samt mer nytta än endast diversifieringsnyttan.

Världens åttonde underverk

I en värld med positiva räntor är det därför bra att komma ihåg ränta på ränta-fenomenet. Ett fenomen som Albert Einstein sägs ha kallat världens åttonde underverk. Ränta på ränta som fenomen har funnits länge. Till exempel använde de gamla egyptierna sig av ränteberäkning redan 2 500 f.v.t. Den moderna versionen av sammansatt ränta utvecklades dock av den skotske matematikern och uppfinnaren av logaritmen, John Napier, i början av 1600-talet. Hans arbete lade grunden för den moderna förståelsen av sammansatt ränta och det sätt på vilket den beräknas idag.

Effektivt sätt att öka förmögenheten

Ränta på ränta är ett ekonomiskt fenomen som beskriver hur värdet på investeringar ökar över tid. Det innebär att ränteavkastningen på investerat kapital ökar inte bara på grund av räntenivån utan också på grund av att investeringens totala värde ökar. Ränta på ränta är ett mycket effektivt sätt att få förmögenheten att växa på lång sikt.

När en investerare investerar kapital får hen vanligtvis ränta eller annan avkastning på investeringen, såsom till exempel dividender. Denna avkastning kan återinvesteras tillsammans med den ursprungliga investeringen, och i så fall betalas ny ränta eller annan avkastning även på den tidigare utbetalda avkastningen. Denna nya ränta eller avkastning läggs återigen till den tidigare avkastningen, vilket ytterligare ökar den nya avkastningen. När den här processen fortgår under flera år eller årtionden ökar värdet på investeringen avsevärt.

Fenomenets fem viktigaste fördelar

Om man till exempel investerar 10 000 euro till en årlig ränta på 5 procent och avkastningen på investeringen inte höjs, kommer investeringens värde att öka till 10 500 euro efter det första året. Efter det andra året är investeringens värde 11 025 euro, efter det tredje året 11 576,25 euro och så vidare. När en investering bibehålls under en längre tidsperiod börjar fenomenet ränta på ränta att visa en betydande effekt och investeringens värde öka avsevärt.

Med räntorna växer investeringarna exponentiellt över tid. De viktigaste fördelarna och egenskaperna med ränta på ränta är:

- 1. Tidens makt:** ju längre investeringshorisont, desto mer ränta tillkommer, vilket leder till en betydande och accelererande ökning av investeringarnas värde.
- 2. Frekvens för ränteberäkning:** ju oftare räntan läggs till, desto snabbare växer pengarna. Om räntan till exempel adderas årligen, kommer pengarna att växa långsammare än om räntan adderas månatligen.
- 3. Högre avkastning:** sammansatt ränta leder till en högre avkastning på investeringen än en ränta av engångsnatur. Detta beror på det faktum att man inte bara tjänar ränta på det insatta kapitalet utan även på tidigare upplupen ränta.
- 4. Möjligheten till passiv inkomst:** man kan tjäna pengar passivt utan att aktivt handla eller förvalta sina investeringar.
- 5. Fördelen med en tidig start:** sammansatt ränta kan vara särskilt fördelaktig för den som börjar spara och investera i ett tidigt skede, eftersom tiden gör jobbet för investeraren. Sammansatt ränta är emellertid ingen garanti för den totala avkastningen, och avkastningen på en investering beror också på investeringsobjektets avkastning, räntenivå och den period för vilken investeringen görs.

Långsiktigt sparande

Fenomenet ränta på ränta är särskilt effektivt för långsiktiga investeringar, såsom till exempel pensionssparande. Även om tillväxten till en början till och med kan tyckas avta, accelererar tillväxtprocessen med tiden och värdet på investeringen ökar exponentiellt. Redan små räntebelopp kan bli betydande belopp med åren. Det är därför viktigt att börja spara och investera så tidigt som möjligt för att maximera fördelarna fenomenet ränta på ränta.

Undvik skulder med hög ränta – ränta på ränta ökar även

skulden

Å andra sidan kan ränta på räntafenomenet också fungera negativt när det gäller skulder. När man lånar pengar läggs ränta till skulden och följaktligen ökar skulden inte bara med räntan på kapitalet utan också med ränta på räntan. Vilket till exempel händer med kreditkortsskulder, om skuldsaldot inte betalas bort helt och hållet. Det innebär att det kan ta längre tid att återbetala skulden och att kostnaden för betalningarna kan öka avsevärt på grund av ränta på ränta. Av denna anledning är det viktigt att försöka undvika skulder med hög ränta och att betala av sådana skulder så snabbt som möjligt.

Ta hjälp av bankens investeringsrådgivare

Det är dock viktigt att komma ihåg att investeringar alltid medför risker och att förluster är möjliga. Därför är det viktigt att noggrant sätta sig in i och överväga investeringen, samt att rådgöra med en investeringsrådgivare, till exempel en bank, innan man investerar pengar i något objekt. Som investerare bör man också vara beredd på långsiktiga investeringar, eftersom fenomenet ränta på ränta fungerar bäst på lång sikt. En väldiversifierad fond, till exempel en ränte- eller aktiefond, är därför ett mycket bra sätt att ta del av ränta på ränta, eftersom fonden tar hand om återinvesteringen för investerarens räkning.

Sammantaget är sammansatt ränta ett bra och användbart ekonomiskt fenomen som är värt att ta i beaktande när man gör en investering. Fenomenet ränta på ränta hjälper investerare att öka sina tillgångar och undvika skulder med hög ränta.

Text: **Jyri Suonpää** / Foto: **Adobe Stock**

"Som investerare bör man också vara beredd på långsiktiga investeringar, eftersom fenomenet ränta på ränta fungerar bäst på lång sikt."

Jyri Suonpää. Räntechef, Ålandsbankens Fondbolag